

מספר נוהל: 2.10.0007
דף 1 מתוך 6
תאריך עדכון 27.10.2010

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי שם לקטין	קוד נושא: 10

נוהל הטיפול בהודעה על שינוי שם פרטי ומשפחה לקטין – סעיף 13

כללי

1. סעיף 13 לחוק השמות:

הוריו של קטין רשאים לשנות את שמו הפרטי, ובאישור בית המשפט גם את שם משפחתו.
2. סעיף 14 לחוק השמות:

אפוטרופוס של קטין או פסול דין רשאי, באישור בית המשפט, לשנות את שמו הפרטי ואת שם משפחתו של החסוי.
3. קטין איננו יכול לבקש שינוי שם, אף אם הינו נשוי/אה ואולם הוריו של קטין רשאים לשנות את שמו. עם זאת מגביל החוק את האפשרות לשינוי השם של קטין רק לשמו הפרטי. ואילו שינוי שם המשפחה של ילד טעון, לפי סעיף 13 לחוק השמות, אישור בית המשפט.
4. בהקשר זה, קובע סעיף 21 לחוק השמות, כי הורים לפי סעיפים 12 ו-13 לחוק הם שני ההורים ומקום שהחזקה הבלעדית מסורה לאחד ההורים בלבד, לאותו הורה.
5. הורה שהדאגה לקטין מסורה לו פירושה, לא רק שהחזקה על הילד מסורה לו, אלא יותר מכך, שהוא מספק את הפרנסה והאמצעים לחינוך ולשאר צרכיו של הילד. על ההורה להמציא ראיות כגון: פסק דין, פרוטוקול בית משפט (הסכם גירושין) כ"הורה שהדאגה לילדו מסורה לו" יש לראות:
  - 5.1 הורה אלמן, רשאי לשנות שם פרטי ומשפחה.
  - 5.2 הורה גרוש שהחזקה על הילד מסורה לו, עליו להמציא פס"ד ביהמ"ש המורה כי נשללה ההורות מהורה השני.
  - 5.3 הורה גרוש עולה, שעלה ארצה ללא בן הזוג השני ומבקש לעברת שמו הפרטי של ילדו הקטין, ניתנת האפשרות לאשר בקשתו כשם שני בלבד (הוספת השם העברי לשם הקיים).
  - 5.4 אישה רווקה שילדה ילד והיא בלבד דואגת לצרכיו ואין הכרה באבהות על הילד, רשאית לשנות שם פרטי ומשפחה.
6. הסבר על ההוראה שבחוק, סעיף 3 לחוק השמות.
  - 6.1 בעוד שסעיף 3 לחוק השמות קובע שילד מקבל מלידה את שם משפחת אביו, או, בהסכמת האב והאם, את שם משפחת האם, או בהסכמת שני ההורים, את שם

מספר נוהל: 2.10.0007
דף 2 מתוך 6
תאריך עדכון 27.10.2010

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי שם לקטין	קוד נושא: 10

- המשפחה של שני ההורים יחדיו, מגביל סעיף 13 לחוק השמות את סמכותם של ההורה(ים) לשינוי שם המשפחה של ילדם בקבלת אישור בית המשפט.
7. על סמך סעיף 3 הנ"ל סוכם להקל על מבקשי שינוי שם משפחה של ילד, ולא להפנות לבית המשפט את המקרה הבא אלא לאשרו בלשכה למנ"א:
- 7.1 אישה, אם לילד שנולד לה בהיותה פנויה, והילד נושא את שם משפחתה, המבקשת לשנות את שם המשפחה של הילד לשם המשפחה של אדם, שהינו האב הביולוגי של הילד, שהיא נישאה לו לאחר הלידה, שם המשפחה יאושר, לאחר קבלת הצהרת הכרה באבהות של האב, (ניתן למסור הצהרת הכרה באבהות בלשכה תוך שנה מהלידה, במידה וחלפה שנה מהלידה, יש להמציא פס"ד מבית משפט).
- 7.2 במקרה כזה יושלם גם "שם האב" של הילד, או יתוקן, אם הוא ניתן לילד לפי סעיף 9(א) לחוק השמות לשם הפרטי של האב הביולוגי של הילד.
8. במקרה שהורה מבקש לשנות את שם משפחת ילדו הקטין, משם משפחה של הורה ביולוגי אחד לשם משפחה של הורה ביולוגי שני - אפילו אם נתנו שני ההורים הסכמתם לשינוי (בין אם נשואים ובין שאינם נשואים זה לזה), אין לאשר שינוי זה ויש להפנות לבית המשפט על-מנת להמציא פסק-דין. (כפי שמשתמע מסעיפים 12 ו-13 לחוק השמות).
9. נוהל הטיפול והפנייה לבית המשפט: מבקש הורה(ים) לשנות את שם המשפחה של ילדו(ם), יופנה(ו) ההורה(ים) לבית המשפט לקבלת אישור לשינוי השם, ורק לאחר אישור בית המשפט יבוצע השינוי במרשם האוכלוסין.
10. סעיף 20 לחוק השמות, בדבר הגבלת 7 שנים לשינוי שם, אינו חל על שינוי שם לקטינים.

א. מטרת הנוהל

- א.1 לקבוע את השיטה לטיפול בשינוי שם פרטי ומשפחה לקטין לפי סעיף 13 לחוק.
- א.2 בהסכמת שני ההורים הביולוגיים, שינוי שם פרטי בלבד.
- א.3 בהסכמת הורה יחיד שהדאגה לקטין מסורה לו בלבד, שינוי שם פרטי בלבד.

מספר נוהל: 2.10.0007
דף 3 מתוך 6
תאריך עדכון 27.10.2010

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי שם לקטין	קוד נושא: 10

ב. תנאים ודרישות

על מגיש הבקשה לקיים את התנאים הבאים:

1. נוכחות אישית של שני ההורים חובה, אף אם הקטין הינו נשוי/אה.
2. כאשר מדובר בקטין שטרם מלאה לו שנה מיום הלידה, יש לבצע תיקון השם הפרטי/משפחה בהסכמת שני ההורים. (אף אם קיבל תיעוד/ נרשם בספחי ת.ז. שלהם). יש לקבל התעוד ולנפק חדש לאחר התיקון.
3. נוכחות אישית של הורה יחיד שהדאגה לקטין מסורה לו בלבד והצגת ראיות. על-פי סעיף 5.
4. נוכחות אישית של הקטין במידה וגילו מעל 16 שנה.
5. תעודת זהות של ההורים.
6. תעודת זהות של הקטין ותמונה אחת, במידה ונופקה לו.
7. שתי תמונות חזותיות וחדשות לקטין שגילו מעל 16 שנים ואין ברשותו תעודת זהות.
8. דרכון בר תוקף על שם הקטין, במידה והוא מחזיק ברשותו. תושב קבע או ארעי ימציא את דרכונו הזר, שבוצע בו השינוי לפי חוקי מדינת האזרחות שלו.
9. השירות הנ"ל אינו כרוך בתשלום.

ג. הליך הטיפול

1. פקיד הרישום המקבל את טופס הבקשה יבדוק את הפרטים בטופס מול מערכת אביב והמסמכים המצורפים לבקשה, ויוודא שהמבקש ממלא את כל התנאים.
2. פקיד הרישום יודא שההודעה בדבר שינוי שם פרטי לקטין נמסרה לפי ההוראות שבחוק.
3. במקרה בו מבוקש שינוי שם פרטי לקטין, יודא ששני ההורים חתמו על ההודעה בדבר שינוי שם לקטין. אף אם הקטין נשוי/אה.
- קטין, שטרם מלאה לו שנה מיום הלידה ובתנאי ששני ההורים הסכימו לכך בכתב, יש לבצע תיקון שם פרטי/משפחה. יש לפעול בהתאם לנוהל הטיפול בביצוע שינויים, תיקונים השלמות מס' 2.4.0001.
4. קטין שהוריו שינו את שמו הפרטי ומבוקש עבורו שינוי שם נוסף בתוך 7 שנים – ניתן לאשר הבקשה, סעיף 20 לחוק אינו חל על קטינים.

מספר נוהל: 2.10.0007
דף 4 מתוך 6
תאריך עדכון 27.10.2010

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי שם לקטין	קוד נושא: 10

5.ג במקרה בו מבוקש שינוי שם פרטי לקטין על ידי הורה יחיד יש לברר באם להורה היחיד ראיות בדבר החזקה בלעדית על הקטין. אחרת באישור שני ההורים בלבד.

5.1.ג כהורה שהדאגה מסורה לו יש לראות:

5.1.1.ג הורה אלמן רשאי לשנות בהסכמתו בלבד שמו הפרטי של ילדו הקטין ובמקרה של שינוי שם משפחה עבור ההורה האלמן, רשאי לכלול את ילדו הקטין.

5.1.2.ג הורה גרוש שהחזקה על הילד מסורה לו, עליו להמציא פס"ד מיהמ"ש המורה כי שללה ההורית מההורה שני.

5.1.3.ג הורה גרוש עולה, שעלה ארצה ללא בן הזוג השני ומבקש לעברת שמו הפרטי של ילדו הקטין, ניתנת האפשרות לאשר בקשתו כשם שני בלבד (הוספת השם העברי לשם הקיים).

5.1.4.ג אישה פנוייה, שילדה ילד ואין הכרה באבהות על הילד, רשאית לשנות שם פרטי לילד ובמקרה של שינוי שם משפחה עבורה יש לכלול את ילדה הקטין בשינוי שם המשפחה.

6.ג הסבר על ההוראה שבחוק, סעיף 3 לחוק שמות.

בעוד סעיף 3 לחוק שמות קובע שילד מקבל מלידה את שם משפחת אביו, או, בהסכמת האב והאם, את שם משפחת האם, או בהסכמת שני ההורים, את שם המשפחה של שני ההורים יחדיו, מגביל סעיף, 13 לחוק השמות את סמכותם של ההורה(ים) לשינוי שם המשפחה של ילדם בקבלת אישור בית המשפט.

7.ג על סמך סעיף 3 הנ"ל להלן המקרים בהם אין להפנות לבית המשפט אלא לאשרו בלשכה למנ"א:

אישה, אם לילד שנולד לה בהיותה פנויה, הילד נושא את שם משפחתה, מבקשת לשנות את שם המשפחה של הילד לשם המשפחה של האב, יאושר לאחר קבלת הצהרת הכרה באבהות של האב (ניתן למסור הצהרת הכרה באבהות בלשכה תוך שנה מהלידה, במידה וחלפה שנה מהלידה יש להמציא פס"ד מבית משפט).

7.1.ג פקיד הרישום יבדוק את "שם האב" של הילד, ישלים את "שם האב" של הילד או אם ניתן בעבר לפי סעיף 9 (א) לחוק, יתוקן "שם האב" לילד לשם פרטי של האב הביולוגי.

8.ג פקיד הרישום יבקש מכתב הסבר בהתאם למקרה.

מספר נוהל	2.10.0007
------------------	------------------

משרד הפנים – מינהל אוכלוסין

מספר נוהל: 2.10.0007
דף 5 מתוך 6
תאריך עדכון 27.10.2010

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי שם לקטין	קוד נושא: 10

ג.9 פקיד הרישום יפנה את ההורים לבית המשפט במקרים הבאים:
א. הורים המבקשים לשנות את שם המשפחה של ילדם לשם משפחה, שאיננו שם המשפחה שהם נושאים.

ב. 1. הורים המבקשים לשנות את שם המשפחה של ילדם הקטין משם משפחה של הורה ביולוגי אחד לשם משפחה של הורה ביולוגי שני ואף אם ניתנה הסכמת שני ההורים.
2. הורים המבקשים לשנות את שם משפחת ילדם הקטין משם אחד לשני שמות ההורים.

3. הורים המבקשים לשנות סדר שמות משפחת הקטין.

ג.10 אפוטרופוס המבקש לשנות את שמו הפרטי או שם משפחתו של חוסה קטין או בגיר.

ג.11 לאחר קבלת אישור בית המשפט יבוצע השינוי במרשם האוכלוסין.

ג.12 פקיד הרישום יאשר את הבקשה בטופס ההודעה בדבר שינוי שם לקטין, יחתום על ההודעה ויוסיף תאריך.

ג.13 בשאלון הרישום של הקטין יסגור בסוגריים את השם הקודם וירשום לידו את השם החדש.

ג.14 יש לוודא שאין הגבלה כל שהיא למתן השירות להורים ולקטין, במידה ויש הגבלה צריך לפעול בהתאם לנוהל טיפול בהגבלה מספר 1.2.0001.

ג.15 יש לוודא שקוד האזרחות של ההורים אינו 19. במידה וכן יש לפעול בהתאם לנוהל טיפול בקוד אזרחות מספר 4.9.0002.

ג.16 יש לוודא שהתושב, ההורים והקטין, לא רשום בסטטוס נפטר, עבר, במידה וכן יש לפעול בהתאם לנוהל טיפול בסטטוס מספר 1.9.0001.

ג.17 באם הכתובת שונתה יש לבצע את השינוי/תיקון בהתאם לנוהל עדכון מען/כתובת מספר 2.13.0001.

ג.18 יש לעדכן בקובץ הממוחשב את השם החדש, בסוג עדכון "שינוי" במידה ויש לקטין דרכון, יש לעדכן גם את השם החדש באנגלית.

ג.19 יש להיכנס לשירות תיעוד במערכת אביב, הפקת תעודה המעידה על שינוי שם

ג.20 אחר ביצוע כל האמור בסעיפים 1-17 יש

ג.20.1 להנפיק תעודה המעידה על שינוי שם בשני עותקים, עותק אחד יימסר למבקש.

ג.20.2 יש להנפיק תעודת זהות חדשה לקטין שמלאו לו 16 שנה.

מספר נוהל	2.10.0007
------------------	------------------

משרד הפנים – מינהל אוכלוסין

מספר נוהל: 2.10.0007
דף 6 מתוך 6
תאריך עדכון 27.10.2010

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי שם לקטין	קוד נושא: 10

ג.20.3 יש להנפיק ספחים חדשים להורים.
ג.20.4 יש לבצע שינוי שם בדרכון של הקטין במידה ויש לו.
ג.20.5 יש לתייק בתיק האישי של הקטין את טופס ההודעה בדבר שינוי שם בצירוף עותק שני של התעודה המעידה על שינוי שם ובקשה למתן תעודת זהות ראשונה.

ד. החוק וסעיפיו

ד.1 סעיפים 3, 12, 13, 14, 15, 16, 21, 24 לחוק השמות התשט"ז - 1956.

ה. נספחים

ה.1 [הודעה בדבר שינוי שם \(מ/4\)](#)